

Valtiontalouden tarkastus on riippumatonta

■ Vivi Niemenmaa ja Markku Turtiainen

Seppo Vuolanto arvioi *Tieteessä tapahtuu* -lehdessä (8/2007) Valtiontalouden tarkastusviraston Natura 2000 -verkoston valmistelua käsittelevää tarkastustamme. Haluamme tuoda esiin väärinymmärrysten välttämiseksi eräitä oikaisuja ja täsmennyksiä Valtiontalouden tarkastusviraston asemasta, tehtävästä ja tarkastuksestamme.

Valtiontalouden tarkastusviraston tehtävänä on tarkastaa valtion taloudenhoidon laillisuutta ja

tarkoituksenmukaisuutta sekä valtion talousarvion noudattamista. Valtiontalouden ja -hallinnon tilintarkastusten ohella virasto täyttää tehtäväänsä toiminnantarkastusten avulla. Toiminnantarkastus muistuttaa läheisesti arviointitutkimusta. Tarkastus kohdistuu valtion viranomaisten toimintojen tuloksellisuuteen, kustannustehokkuuteen ja vaikuttavuuteen. Tarkastusviraston rooliin ei kuulu Vuolannon peräänkuuluttama politiikan tutkimus, vaikka Naturan politisoituminen onkin tarkastuskertomuksessa todettu.

Natura 2000 -verkoston tarkastuksessa tarkastusvirasto kiinnitti huomiota verkoston valmisteluun prosessin hallinnan sekä hyvän hallintotavan näkökulmista. Sujuvat hallinnolliset prosessit ja hyvä vuorovaikutus kansalaisten kanssa ovat hyvän hallinnon kulmakiviä ja usein myös taloudellisesti perusteluja toimintatapoja.

Tarkastuksessa pohdittiin myös Naturan edustaman joustavan suojelumallin valtiontaloudellista merkitystä. Joustavalla suojelumallilla tarkoitamme sitä, että Natura-alueita voidaan toteuttaa muillakin keinoin kuin luonnosuojelualueita perustamalla. Tarkastuksessa tekemämme laskelma osoittaa, että Naturan kaltainen suojelutapa on valtiolle edullisempi perinteiseen totaalisuojeluun verrattuna.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on riippumaton, eduskunnan yhteydessä toimiva organisaatio. Viraston toimintatapoihin kuuluu, että luonnosvaiheessa olevat tarkastuskertomukset lähetetään tarkastuksen kohteena ole-

vaan ministeriöön kommentoitavaksi. Näin varmistetaan avoin vuorovaikutus tarkastuksen kohteen kanssa ja voidaan oikaista mahdolliset virheelliset yksityiskohdat. Ministeriöt eivät kuitenkaan missään tapauksessa hyväksy tai ole hyväksymättä tarkastusviraston tarkastuskertomuksia, kuten Vuolannon puheenvuorosta saattaa ymmärtää. Tämä ei ole edes mahdollista tarkastusviraston perustuslaissa määritellyn riippumattoman aseman takia.

Seppo Vuolanto tuo ansiokkaasti esille monia Naturan valmisteluun liittyviä seikkoja ja ongelmia. Näitä on käsitelty myös tarkastuskertomuksessamme. Kertomus on ladattavissa Internetissä osoitteessa www.vtv.fi (Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomus 140/2007). Internet-sivuilta löytyy tietoja viraston toiminnasta yleisemminkin.

Kirjoittajat ovat johtavia toiminnantarkastajia Valtiontalouden tarkastusvirastossa.